

Azərbaycan ilə Qazaxıstan əlaqələri strateji xarakter daşıyır

Vaqif Bayramov

Azərbaycan–Qazaxıstan əməkdaşlığının qurulmasında və inkişafında ümummilli lider Heydər Əliyev və Qazaxıstan xalqının lideri Nursultan Nazarbayevin müstəsna xidmətləri olub. Ulu öndərin siyasi kursu bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir, iki ölkə arasında münasibətlər getdikcə genişləndirilir.

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 14-də Qazaxıstanın respublikamıza yeni təyin olunan fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Serjan Abdıkərimovun etimadnaməsini qəbul edərkən bu barədə ətraflı danışdı. Dövlətimizin başçısı Azərbaycan–Qazaxıstan əməkdaşlığının uğurla inkişafı ilə bağlı bildirib ki, hazırda bu münasibətlər strateji səviyyəyə çatıb: “Son 16 ildə Nursultan Abişevičlə biz münasibətlərimizi daha da irəlilətməmişik, dövlət başçıları səviyyəsində bir neçə səfər olub. Yadımdadır, 2004-cü ildə yeni seçilmiş Prezident kimi mənim ilk rəsmi səfərlərimdən biri, daha dəqiq desəm, sayca üçüncü rəsmi səfərim Qazaxıstana oldu. Bu, bizim münasibətlərin xarakterini vurğulayırdı. Oktyabr ayı yüksək səviyyədə görüşlər baxımından çox məhsuldar olub. Bu ay ərzində mən Prezident Tokayevlə iki dəfə – “Valday” forumunda və MDB sammitində görüşmüşəm. Bu baxımdan bizim ilk əlaqələrimiz də çox ümidvericidir”.

Prezident İlham Əliyev nitqində daha sonra iki ölkə arasında münasibətlərin zamanın sınağından uğurla çıxdığını, həyatın demək olar ki, bütün sahələrini – iqtisadiyyat, energetika, nəqliyyat və humanitar sahələrini əhatə etdiyini vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı məhz buna görə də əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərinin çox müsbət olacağına, bundan sonra da ikitərəfli formatda müştərək layihələrin həyata keçiriləcəyinə əminliyini diqqətə çatdırıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycanla Qazaxıstanı tarixi dostluq-qardaşlıq telləri bağlayır. Burada eyni soykök, eyni mədəni və mənəvi amillər mühüm önəm kəsb edir. Eyni zamanda, hər iki ölkə strateji tərəfdaşdır. Ölkələrimiz arasında diplomatik əməkdaşlığın qurulmasından keçən 27 il ərzində münasibətlər bütün sahələr üzrə dinamik inkişaf yolu keçib. Xüsusən, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığı prinsiplərinə əsaslanan ədalətli mövqe nümayiş etdirib.

Azərbaycanla Qazaxıstan arasında ticari-iqtisadi əməkdaşlıq sahəsində ötən illər ərzində uğurlu göstəricilər əldə edilib. Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 2017-ci ildə Bakıda keçirilən 14-cü iclasında imzalanan müvafiq “Yol xəritəsi”nin icrası yüksək səviyyədə reallaşdırılıb. Ticari-iqtisadi əlaqələrin davamlı genişləndirilməsi məqsədilə mühüm addımlar atılıb. Bunun nəticəsidir ki, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi ötən il 55,4 faiz artaraq təxminən, 221 milyon ABŞ dollarına yaxın olub. Keçən il ixrac 36,1 faiz, idxal isə 61,5 faiz yüksəlib. Cari ilin 8 ayı ərzində isə ticarət dövriyyəsinin həcmində 11 faiz artım qeydə alınıb. İlin sonunadək Nur–Sultan şəhərində açılacaq Azərbaycan Ticarət evi də daha çox məhsul ixracına imkan yaradacaq. Həm energetika, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, həm də digər sahələrdə əməkdaşlıq və qarşılıqlı qoyulan məqsədlər ölkələrimizin inkişafına mühüm töhfə verəcək.

Bu gün iki ölkə arasında yanacaq-energetika, nəqliyyat, logistika, informasiya–kommunikasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı və qida təhlükəsizliyi, miqrasiya, səhiyyə, mədəniyyət, turizm, təhsil, ətraf mühitin mühafizəsi, gənclər siyasəti və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verilir. Azərbaycan şirkətlərinin Qazaxıstanda həyata keçirilən infrastruktur layihələrində və digər istehsal sahələrində iştirakının təmin edilməsi üçün qarşılıqlı məlumat mübadiləsi aparılır. Azərbaycanın sənaye parklarının məhsullarının Qazaxıstan bazarına çıxarılması, həmçinin qazax şirkətlərinin ölkəmizdə birgə müəssisələrin yaradılmasına cəlb edilməsi, neft və neft məhsullarının ticarətinin genişləndirilməsi məsələləri də diqqət mərkəzində saxlanılır.

İki ölkə arasında nəqliyyat sahəsində əməkdaşlığa da xüsusi önəm verilir. Bu, təsadüfi deyil. Belə ki, Azərbaycan və Qazaxıstan Çindən Avropaya qədər uzanan beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin üzərində yerləşir. Hər iki ölkənin marağı bu tranzit xəttin imkanlarından səmərəli şəkildə faydalanmaqdır. Hazırda Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolu xətti, Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Limanı, Qazaxıstanın qərb və şərq sərhədlərini birləşdirən dəmir yolu xətləri və Kurık dəniz limanı ölkələrimizin tranzit potensialının daha da artırılmasına müsbət təsir göstərir. Artıq Çin–Avropa istiqamətində region üzərindən yükdaşımalarının artması bunun bariz ifadəsidir.

Azərbaycan və Qazaxıstan ərazisindən keçən Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutunun rəqabət qabiliyyətinin artırılması və bu marşruta beynəlxalq yükdaşımaların cəlb edilməsi üçün işlər uğurla davam etdirilir. Cari ildən Aktau–Bakı istiqamətində fider gəmisinin (konteyner daşıyan gəmi) reysə buraxılması qeyd edilən fikrin parlaq təsdiqidir. Eləcə də Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolu vasitəsilə yüklərin daşınmasına Qazaxıstan tərəfindən böyük marağ göstərilməsi də diqqətçəkən məqamdır.

Sonda bu ölkə ilə bağlı bir məqamı da qeyd etmək istərdik. Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası (Türk Şurası) Qazaxıstan Respublikasının birinci Prezidenti – elbası Nursultan Nazarbayevin təşəbbüsü ilə 2009-cu ildə türkdilli dövlətlərin əməkdaşlığına hərtərəfli kömək məqsədilə yaradılıb. Təşkilat 2009-cu ildə Türkdilli Dövlət Başçılarının sammitində Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Türkiyənin imzaladığı Naxçıvan Sazişinə müvafiq olaraq təsis edilib. Ötən il Macarıstan da Türk Şurasında müşahidəçi statusu alıb. Bu il isə Özbəkistan Türk Şurasına qoşulmaq haqqında qərar qəbul edib. Türk Şurasının sammitləri də daxil olmaqla, onun müxtəlif tədbirlərinə Türkmənistan da qoşulur.